

Jaakko Selin lataa matkakertomuksiinsa paljon tunnetta. Rakkaus Maltaan on syvintä, mieli tekee nyt tutkimaan tarkemmin jättimäistä Kiinaa. Kuva Eero Nokela

Kirjasyksyä: Jaakko Selinin seikkailut ja Tyyni Kalervon elämä New Yorkissa

26.3.2019 13.50

Jaakko Selin muistetaan kymmenistä Jaakon matkassa -tv-ohjelmista. Nyt hänen seikkailunsa on koottu kirjaksi. - Helsingin Sanomien toimittaja Teemu Luukka on puolestaan kirjoittanut kiehtovan kirjan New Yorkin tunnetuimmasta suomalaisesta ja ehkäpä maailman vanhimmasta baarimikosta, 92-vuotiaaksi eläneestä Tyyni Kalervosta.

Jaakko Selinin edellisestä matkakirjasta ehti vierähtää jo tovi, tämä uusi tuntuu heti kädessä enemmän kirjalta. Sen runsas kuvitus ja hieno painoasu antaa lisäarvoa tv-kasvon seikkailujen ulospanolle.

Selinin kertonta on sujuvaa, tarina vie mukanaan ja mitään ei jää arvailujen varaan. Kun on kirjan lukenut, tuntee hänet paremmin. Suuri rakkaus on pikkuruinen saarivaltio *Malta*, jättimäinen *Kiina* kiehtoo yhä enemmän ja *Australia* on käymättä, herra tunnustaa. Myös *Etelä-Amerikkaan* tekee mieli, joten tarinoita on lupa odottaa lisää.

"Olen *Eurooppa*-ihminen ja haluan palata sinne aina. *Montenegro* on nouseva, *Suomessa Ranua* kiehtoo", Jaakko luettelee. Matkailukärpäsen hän sai jo poikasena, jolloin matkustettiin vanhempien kanssa.

Tyyni Kalervo matkusti Suomeen 1939 Normandie-aluksella. Otavan kirjan kuvitusta.

Rakkaus Maltaan alkoi vuonna 1979. Kirjassa hän viettää täydellisen päivän *Vallettassa*. Muita kohteita ovat *Madeiran Funchal*, *Italian Milano* ja *Gardajärven Salò*. *Kreikan Korfulla* Jaakolla on tehtävä: hänen pitää viedä saaren talvella nälkää näkeville kissoille suomalaista lohta, joka tuppaa haisemaan ennen kuin avustusjärjestön keräyspiste löytyy. *Eilat*, *Kusadasi*, *Pariisi*, *Torremolinos*, *Marrakech*, *Palma de Mallorca*, *Perast*; kaukomailla Jaakko reissaa *Balille*.

Jaakko kiittää Ilpo Mustoa, Killan jäsentä, joka otti huikeat mustavalkokuvat ja muutenkin tuki Suomi-poikaa tämän diskoseikkailulla Lontoossa. Kirjan komeaa kuvitusta täydentävät äidin jäämistöstä löydetty vanhat postikortit.

Viihdyttävä, mukaansa tempaava kirja, kiitos siitä, Jaakko Selin!

Rautarouva Tyyni Kalervon värikäs elämä vailla vertaa

Helsingin Sanomain toimittaja **Teemu Luukka** on tehnyt valtavan työn kootessaan *New Yorkin* kautta aikain tunnetuimman suomalaisen **Tyyni Kalervon** siirtolaistarinan komeaksi kirjaksi. Sitä lukee kuin jännitystarinaa, helppoa ei ole ollut eikä yksikään päivä ole ollut eilisen kaltainen.

Suomalaisen piikatyön tie laittomasta siirtolaisesta New Yorkin legendaariseksi baarinpitäjäksi tempaa mukaan. Kirjaa varten Luukka haastatteli yli sataa Kalervon tuntenutta henkilöä.

Tyyni Kalervo näki New Yorkin molemmat puolet, kauneuden ja rumuuden, nousun ja alamäen 70 vuoden aikana. Mitään hän ei pelännyt, vaikka asiakkaina kävivät niin huumehörhöt kuin mafiapomotkin. Kuuluva ääni ja pesäpallomaila tepsivät tiukan paikan tullen. Hänen paikassaan soi suomi-iskelmä, **Reijo Hirvelä** myös liveriä.

Viimeisinä vuosina Tyyni-rouva hoiti Little Finland -baariaan yksin, iltapäivästä aamuneljään. Kodiksi riitti baarin takahuone.

Tyynillä (o.s. **Hyyryläinen**, 1900-1993) oli parhaimmillaan sekä ravintola, baari että yökerhokin. Lisäksi hän omisti maatilan, kiinteistöjä, jopa kokonaisia taloja silloisessa *Suomi*-kaupunginosassa *Harlemissa*, ja loma-asunnon *Floridassa*, missä hän ei viihtynyt, toisin kuin miehensä. Viimeisinä vuosina Tyyni-rouva hoiti *Little Finland*-baariaan yksin, iltapäivästä aamuneljään. Kodiksi riitti baarin takahuone.

Little Finlandista tuli New Yorkissa asuvien ja siellä vierailleitten suomalaisten "keskuskeittiö". Kirjan kuvat kertovat monista korkearvoisista vieraista presidentti **Urho Kekkosesta** alkaen. **Martti Ahtisaari** oli myös tuttu näky Pikku Suomessa. Ansoistaan liike-elämässä Tyyni Kalervo sai siirtolaismitalin samassa tilaisuudessa kuin nyrkkeilijä **Muhammad Ali** ja eräs **Donald Trump!**

Tyyni Kalervon sydän sykki aina Suomelle ja suomalaisille, niin henkilöille kuin yrityksille. Kun *Finnair* vuonna 1968 heinäkuussa avasi ensimmäisen lippumyymälän Viidennen avenuen ja 47. kadun kulmaan, se oli Tyynille iso tapahtuma. *Finnair* nimittäin avasi reittilennot New Yorkiin seuraavana vuonna. Ykkösluokassa käytettiin **Tapio Wirkkalan** laseja, syötiin kaviaaria ja juotiin kunnon sampanjaa.

Tyyni piti jatkuvaa yhteyttä lentoyhtiöön, jolta hän myös pyysi palveluja kursailematta: palkintoja arpajaisiin ja itselleen lentolippuja Suomeen. "Tyyni on kävelevä *Finnair*-mainos New Yorkissa", Teemu kirjoittaa.

Pitkään *Kennedyn* lentoaseman kenttäpäällikkönä toiminut, nykyisin Floridassa asuva hyvä ystäväni **Mauri "Maucca" Leppälä** muistaa Tyynin hyvin. "Olimme vaimoni **Kiian** kanssa jouluristeilyllä ja kun tulimme satamaan, pyysin Tyyniä mukaamme *Suomi-talolle* joulukahville, mutta tämä kieltäytyi, koska piti mennä avaamaan baari. Hän olisi töissä yksin." Maucasta tuli vuosien mittaan Mrs K:n "lempipoika", hyväsydäminen mies kun on.

Auttaja ja arjen sankari – ovela työnantaja

Tyyni Kalervo matkusti 10 vuoden tauon jälkeen Suomeen vuonna 1950, tällä kertaa lentokoneella ja Kaarlo-poikansa kanssa. Kuva Siirtolaisinstituutti.

Tyyni Kalervo oli työtä pelkäämätön, sisukas suomalainen, joka auttoi aina kun tarvittiin. Monesti hänen toimensa hipoivat laittomuuden rajoja, ovelakin hän oli. **Mrs K**, kuten häntä kutsuttiin, saapui kerran lentäen *Helsinkiin* suurten tulaisten kera ja tullimiehet päättelivät, että näistä pitää maksaa tullia. Tullaaminen loppui kuitenkin lyhyeen kun rouva huomasi lähimmän yleisöpuhelimen. Hän ilmoitti soittavansa Kekkoselle!

Yhdysvallat oli Tyynille unelmien täyttymys. Aluksi *Kanadaan* muuttaneesta – 1920-luvulla siirtolaisuus Yhdysvaltoihin oli pysähdyksissä ja raja piti ylittää laittomasti – kokkina ja räätälinä itsensä elättäneestä Suomi-tytöstä kasvoi menestyvä ravintoloitsija, joka osasi myös käyttää muita ovelasti hyväkseen.

1980-luvulla Tyynillä baarimikkona toiminut Teemu Luukka (s. 1960) kertoo, että hän sai sentään 20 dollaria päiväpalkkaa, toisin kuin monet kollegat. Ansio koostui juomarahoista, jotka ovat tietysti itsestäänselvyys Yhdysvalloissa.

Tyyni Kalervo tunnettiin myös sanomalehti *New Yorkin Uutisten* tukijana, varainkerääjänä ja jopa omistajana useiden vuosikymmenten ajan. Kirjassa häntä muistelevat lukuisat päätoimittajat, muun muassa **Keijo Korhosen** puoliso **Anita Korhonen**, entinen kiltalainen **Liisa Simola** ja Teemu Luukka. Kävimme Liisan kanssa useasti Little Finlandissa karismaattista rouvaa tapaamassa.

Kauppalehden kirjeenvaihtajana 1990-luvun alussa New Yorkissa toiminut **Pekka Virolainen** kertoo värikkäästi, miten Tyynillä oli auktoriteettia, joka tehoi vaikeissakin tilanteissa. Hän korotti ääntään, otti pesäpallomailan ja meni mitään pelkäämättä vaientamaan riitapukarit ja huutajat.

Rinnan Tyynin tarinan Luukka seuraa New Yorkin kehitystä ja siirtolaisuutta. Kirja toimiikin oivana oppaana suurkaupungin historiaan, arkeen ja nähtävyyksiin. Kirjoittajan rakkaus *Isoon Omena*an ei jää huomaamatta.

Teksti Eero Nokela

Presidentti Urho Kekkonen Tyyni Kalervo tunki hyvin ja kerrotaan heidän jopa "seikkailleen" Harlemissa. Tämä kuva on vuodelta 1970, jolloin Kekkonen vieraili silloisessa Little Finland -ravintolassa 86. kadulla. Kekkonen takana Tyynin puoliso Kalle Kalervo. Kuva Reijo Hirvelän kotialbumista.

Rosa Parks (vas.), Muhammad Ali ja Tyyni Kalervo yhdessä Ellis Islands -siirtolaismitalijuhlassa Waldorf Astoriassa 1986. Samassa juhlassa palkittiin myös Donald Trump. Kalervojen kotialbumi.

Tyyni Kalervo presidentti Mauno Koiviston itsenäisyyspäivän vastaanotolla 1989, vas. Pirkko ja Matti Häkkänen, Tyyni sekä Mauno ja Tellervo Koivisto. Kalervojen kotialbumi.

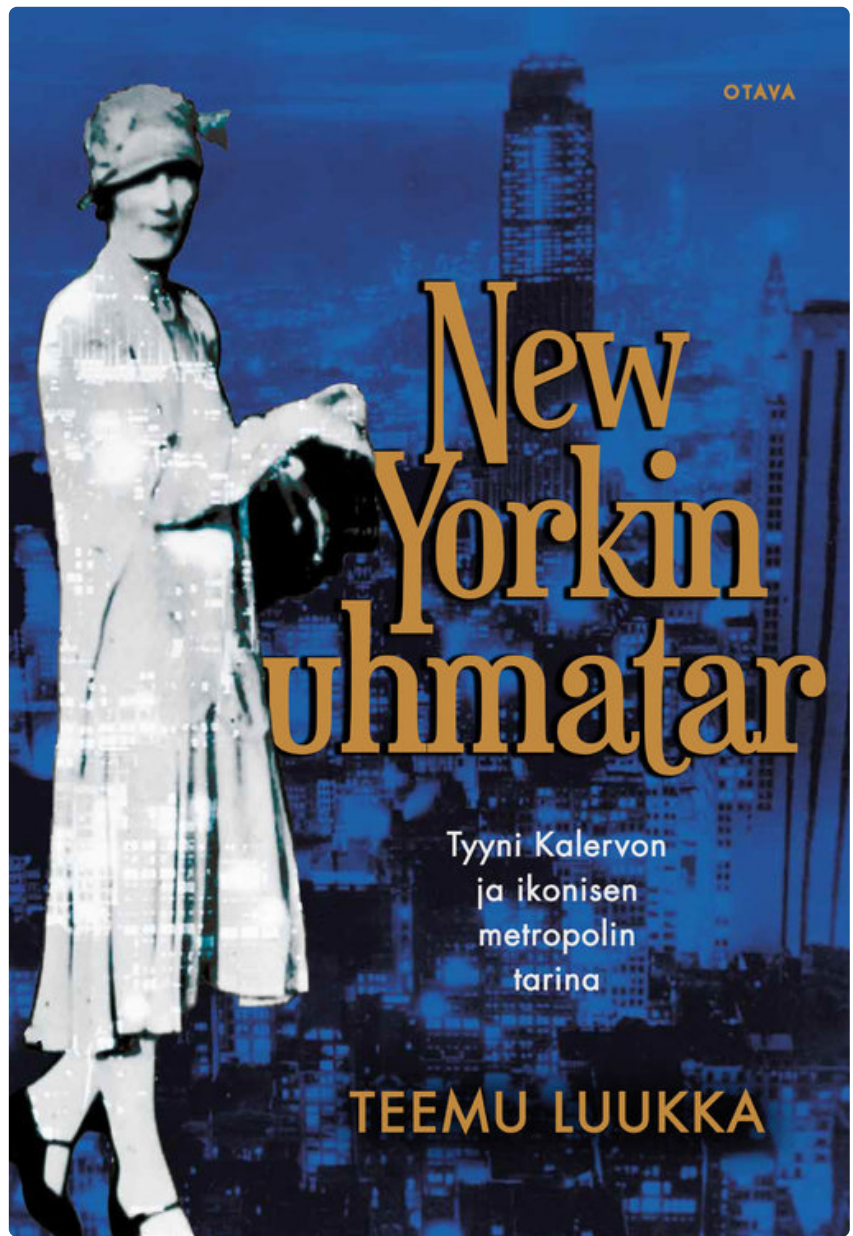
Tyyni Kalervo palasi 90-vuotisjuharisteilyltään töihin uuteen Little Finlandiin 2. avenuelle marraskuussa 1990. Kalervojen kotialbumi.

Toimittaja Teemu Luukka (s. 1960) on asunut New Yorkissa useina vuosikymmeninä. Tyyni Kalervon baarissa hän työskenteli 1980-luvulla ja New Yorkin Uutisissa. Kuva Jonne Räsänen.

*Jaakko Selin: Jaakon matkassa – uudet seikkailut (Readme)

*Teemu Luukka: New Yorkin uhmatar – Tyyni Kalervon ja ikonisen metropolin tarina (Otava)